

ЋИР
ИЛИ
ЦОМ

Национална
БИБЛИОТЕКА
БУДВЕ

УИЦГ
УДРУЖЕЊЕ ИЗДАВАЧА И
КЊИЖАРА ЦРНЕ ГОРЕ

СВЕЧАНО ОТВАРАЊЕ

28. август 2023.

црква Света Марија на рту
/Santa Maria in Punta/
21.00 час

28. август – 11. септембар

ИЗЛОЖБА
ФОТОГРАФИЈА

ОДСЈАЈИ
БУДВАНСКЕ
ПРОШЛОСТИ

*крз политеизам
и хришћанство*

ПОКРОВИТЕЉ

ПРИРЕЂИВАЧИ ИЗЛОЖБЕ

Марко Кентера
мр Луција Ђурашковић

АУТОРИ ФОТОГРАФИЈА СУ
УМЈЕТНИЦИ И ВЈЕШТАЧКА ИНТЕЛИГЕНЦИЈА

Још из прадавних времена, док се будванско острвце градило по узору на звјездану главу вола, ризнице су биле скровита мјеста, добро чувани храмови, гдје су се криле најважније градске реликвије. Стари становници Бутуе, велики путници, зналци Сифнијске ризнице и Долеског трезора, утиснули су траг у историју Будве и, као да још увијек шапућу приче, нама новим, а и сљедећим генерацијама, о важности очувања прошлости и културне традиције за што срећније и сигурније сјутра. У магичним одсјајима свјетлости многих фотографа, Будва се некако у својим најљепшим дјеловима пресијавала од илирског шлема до тебанског новчића, од сребрне змијске гривне до прстена скарабеја, од керамичког балзамаријума до камене флоралне урне, од стакленог алабастрона до сидонске боце и све тако редом, готово у бесконачни низ у коме се кроз миленијумску историју огледа ондашња умјетност.

Већ двадесет година од оснивања Музеја града Будве ти даровити фотографи, чије радове сада представљамо, као да прате неку чудесну кадмовску змију, која се увија од једног до другог важног експоната, док ми, пратећи њен траг, кроз њихове објективе и овдје у цркви Света Марија на рту (Santa Maria in Punta), имамо прилику да дивећи се, као највећи обожаваоци Будве, сагледамо дио непроцјењивог уникатног богатства које је она вјековима скривала.

Надовезујући се љепотом, можда, још више, у нама носе печате прошлих времена ризнице будванских манастира, који представљају чудесна мјеста наших рађања и умирања, велике туге и највеће радости, школа и судова, правде и истине. Мјеста на којима се управо зарад прошлости одлучивало о будућности, у свједочанствима савремене писмености, чувајући ћирилични темељ наших предака из давнина. Хришћанство као кључна цивилизацијска одредница и давно прошлих, и генерација које данас живе, подарило нам је ријетко духовно богатство кроз биће манастирских светилишта као најсветију оставштину предака својим потомцима.

Међу њима се налази најважнија од свих будванских ризница, ризница манастира Прасквица, срце и душа племена Паштровићи. Ово будванско племе не би могло да замисли свој долазак, останак и опстанак без ризнице и цркава Светог Николе и Св. Тројице овог централног паштровског манастира.

Кроз вјековну скривиту тајновитост, скривено од очију јавности, пред нама се посредством фотографија открива само дио умјетничког блага љубоморно и поносно чуваног у прасквичкој ризници, између осталих: филигрански крст цара Душана, округли паштровски камени стол од правде, грамата царице Катарине Романов, путир и крст кнеза Павла, иконостас чувеног Николе Аспиотија, те иконе Св. Николе, Богоридице Страсне, Светог Герасима, те оне из познате бококторске сликарске школе Димитријевић Рафаиловић.

Ови мајстори модерне фотографије успјели су да ухвате баш те, за нас суштинске моменте одсјаја предмета, без којих, вјероватно, данас не би ни ми, нити овај град, носили ону лучу слободе како је то записано у старом Будванском Статуту, повељи слободе, писаном као да је царски Душанов законик, а гдје се каже:

"... ако неки човјек царев, или неког властелина, дође у Будву са жељом да се у њој настани, није дужан да служи никоме ...".

Црква Свете Марије на рту или хриди, чувар Будве стар преко миленијума, право је мјесто да буде привремена посредна ризница дивних одсјаја свјетлости експоната Музеја града Будве и музеја/ризнице Манастира Светог Николе у Прасквици.

Аутори фотографија су: Ненад Петровић, Адам Радосављевић и Славен Вилус. Дио фотографија је рађен уз помоћ вјештачке интелигенције.

